

BILDANDE AV NATURRESERVATET RETRÄTTEN I ÖREBRO KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken förklarar Örebro kommun det område som utmärkts på bifogad karta som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer Örebro kommun bifogad skötselplan med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) ska Örebro kommun vara förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets namn:	Naturreservatet Reträtten
Kommun:	Örebro
Län:	Örebro
Lägesbeskrivning:	ca 2 km söder om Örebro centrum, med gräns i Glomman i söder.
Församling/Socken:	Almby och Adolfsbergs församlingar
Terrängkarta:	10F SV Örebro
Fastighetskarta:	10F 3d
Naturgeografisk region:	26. Skogslandet omedelbart söder om norrlandsgränsen
Kulturgeografisk region:	12. Mälardalens odlingsbygder
Area:	26,4 ha
Fastigheter och ägare:	Almby 11:109, 11:114, 11:127, 11:145, 11:153, 11:158, Nikolai 3:106, ägare Örebro kommun samt Almby S:124 med samfällt ägande
Förvaltare:	Örebro kommun, Stadsbyggnad
Tillsynsmyndighet	Örebro kommun, Miljönämnd

SYFTE

Syftet med naturreservatet Reträtten är att långsiktigt säkerställa och utveckla ett tätortsnära grönområde med höga natur- kultur- och rekreationsvärden. Området ska präglas av variationsrik barr- och lövblandskog med inslag av ek, hassel och andra ädellövträd. En mindre inäga med stora grova lövträd hålls öppen för att visa på den gamla markanvändningen. Kulturlämningar som stengärdesgårdar och små gläntor med rik flora ska skötas för att belysa äldre tiders arbete och ägostruktur. Skötseln ska inriktas på att öka de biologiska värdena genom slåtter och gallring för att skapa en flerskiktad artrik skog med stort inslag av gamla grova träd, död ved och rik flora. Samtidigt ska säkra och upplevelserika stigstråk och rastplatser skapas för besökare.

SKÄL FÖR BESLUTET

Skyddet av Naturreservatet Reträtten är en viktig del av arbetet för att uppnå Örebro kommuns miljömål för Levande skogar och genomförandet av målen i program för Örebro gröstruktur. Här finns stora värden ur såväl socialt som kulturellt och ekologiskt perspektiv.

Naturreservatet Reträtten ligger nära Adolfsberg, Sörbyängen och Ladugårdsängen, och är redan idag ett populärt ströv- och rekreationsområde för allmänheten. Området har ett rikt stignät. Naturreservatet kan med fördel användas av skolor och förskolor i omgivningarna.

I Naturreservatet Reträtten finns många olika naturmiljöer på en liten yta. I sydost finns äldre barrdominerade skogar. Förkastningsbranten i norr präglas av en stor variation bland trädslagen, med ett relativt stort inslag av asp, ek och andra ädla lövträd. Den nordöstra delen av sluttningen präglas av ett glest bestånd av hassel och ädellövträd. I övrigt finns lövrika blandskogar med framför allt gran, björk, asp, tall och ek. Mängder av kulturlämningar odlingsrösen och stengärdesgårdar berättar om ett äldre kulturlandskap och levnadssätt. I några små ytor finns rester av en flora som visar på tidigare bete och slåtter.

Bland de intressanta och värdefulla arter som har hittats i naturreservatet Reträtten kan nämnas trolldruva, brudborste, rödblära, stinksyska, vintergröna, stor ormröt och skogslind.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Örebro kommun med stöd av 7 kap 5,6 och 30 §§ miljöbalken om nedan angivna föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. spränga, schakta, gräva eller bedriva täkt i någon form
2. anlägga nya vägar, stigar och rastplatser annat än de som anges i fastställd skötselplan
1. framdraga mark- eller luftledningar
2. uppföra helt ny byggnad eller annan fast anläggning annat än för pedagogiskt syfte och rekreation
3. införa för trakten främmande växt- eller djurart
4. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med områdets skötsel
5. använda kemiska bekämpningsmedel eller växtnäringsämnen
6. utföra avverkning, röjning eller annan skoglig åtgärd
7. bedriva jakt

Undantag från reservatsföreskrifterna:

1. Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.
2. Ovanstående föreskrifter utgör inte hinder för drift och underhåll av befintliga byggnader, vägar, stigar, kablar, ledningar och andra anläggningar. Ovanstående föreskrifter utgör inte hinder för underhåll av diken som har påverkan på omgivande landskap Planerade åtgärder som påverkar omgivande mark eller vegetation utanför det närmaste anläggningsområdet får utföras först efter samråd med förvaltaren av naturreservatet. I akuta fall (t.ex. strömvabrott eller vattenläcka) kan samråd ske i efterhand.
3. Stigar får dras om och rastplatser anläggas i naturreservatet om det inte motverkar syftet med beslutet.
4. Jakt får endast bedrivas i form av skydds jakt i samråd med tillsynsmyndigheten, Örebro kommuns Miljönämnd. Eftersök av skadat vilt får ske utan föregående samråd.

Föreskrifterna enligt 7 kap 5§ miljöbalken träder i kraft 2010-07-15.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas tåla de åtgärder som behövs för områdets vård och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål
2. medvetet skada växt- och djurliv (ex. gräva upp växter)
3. inte ha hunden kopplad
4. göra upp eld annat än på anvisad plats
5. ställa upp husvagn utan tillstånd från förvaltaren av naturreservatet
6. framföra motorfordon annat än på anvisade vägar
7. parkera annat än på anvisad plats
8. rida annat än på anvisade stigar/vägar/områden
9. sätta upp skylt eller liknande anordning annat än tillfälligt.

Undantag från reservatsföreskrifterna:

1. Motorfordon får användas av personer med rörelsenedsättning
2. Fast anordningar ex. orienteringskontroller eller snitslade spår kan anordnas efter samråd med förvaltaren av naturreservatet

Enligt 7 kap. 30§ miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30§ miljöbalken träder i kraft den 2010-07-15.

ÄRENDETS BEREDNING

Reträtten och närområdet är känt sedan länge. Fynd av ovanliga mossor har gjorts av bl.a. Brodesson (ms), Hasselrot (1953), Möller (1923-1931) och Waldheim (1935).

Området anges tillsammans med Sommarro ha stort naturvärde i Länsstyrelsens Naturvårdsöversikt för Örebro län (Ekholm-Pehrson m.fl., 1984). Sörbyskogen-Sommarro (80:94) beskrivs här bl.a. ha ett stort värde som rekreations- och strövområde.

Området inventerades 1995 med avseende på skogliga naturvärden av Lars Löfgren, på uppdrag av Örebro kommun. Området finns beskrivet tillsammans med andra i rapporten "Örebro kommunägda skogar, naturinventering – skötselråd" (område 115-117). Lars Löfgren hittade i området ett flertal signalarter. Han rekommenderar att en del av området får utvecklas fritt och att övriga angivna delar sköts med anpassat bruk.

Reträtten ingår som ett område med mycket höga värden i Örebro kommuns grönstrukturprogram. Enligt programmet finns här stora värden ur såväl socialt som kulturellt och ekologiskt perspektiv.

KOMMUNENS BEDÖMNING

Örebro kommun bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Örebro kommun finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående natur-, kultur- och friluftsvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Beslut i detta ärende har fattats av Kommunfullmäktige.

Bilagor

1. Gränser för Naturreservatet Reträtten

Detta beslut kan överklagas till länsstyrelsen enligt 19 kap 1§ Miljöbalken.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET RETRÄTTEN I ÖREBRO KOMMUN

1. Syfte

Syftet med Naturreservatet Reträtten är att långsiktigt säkerställa och utveckla ett tätortsnära grönområde med höga natur- kultur- och rekreationsvärden. Området ska präglas av variationsrik barr- och lövblandskog med inslag av ek, hassel och andra ädellövträd. En mindre inäga med stora grova lövträd hålls öppen för att visa på den gamla markanvändningen. Kulturlämningar som stengärdesgårdar och små gläntor med rik flora ska skötas för att belysa äldre tiders arbete och ägostruktur. Skötseln ska inriktas på att öka de biologiska värdena genom slåtter och gallring för att skapa en flerskiktad artrik skog med stort inslag av gamla grova träd, död ved och rik flora. Samtidigt ska säkra och upplevelserika stigstråk och rastplatser skapas för besökare.

2. Beskrivning

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Naturreservatet Reträtten
Skyddsform	Naturreservat
Beslutsdatum	2010-05-26
Läge	ca 2 km söder om Örebro centrum, med gräns i Glomman i söder.
Län	Örebro
Kommun	Örebro
Församling/Socken	Almby och Adolfsbergs församlingar
Terrängkarta	10F SV Örebro
Fastighetskarta	10F 3d
Fastigheter	Almby 11:109, 11:114, 11:127, 11:145, 11:153, 11:158, Nikolai 3:106, ägare Örebro kommun samt Almby S:124 med samfällt ägande
Markägare	Örebro kommun
Förvaltare	Örebro kommun, Stadsbyggnad
Tillsynsmyndighet	Örebro kommun, Miljönämnd
Naturgeografisk region	26. Skogslandet omedelbart söder om norrlandsgränsen
Kulturgeografisk region	12. Mälardalens odlingsbygder
Total area	26,4 ha

2.2 Naturförhållanden

Geologi

Naturreservatet Reträtten karaktäriseras av den förkastningsbrant som skär genom området i väst-östlig riktning. Förkastningsbranten vetter mot norr.

I själva förkastningen och söder därom består berggrunden av metaryolit och granit. Norr om förkastningen, utanför reservatet, övergår berggrunden i sandstenen på Örebroslätten. Jordarten är sandig morän. Norrut på slätten övergår moränen i grovsilt och lera. Topografin varierar från lägst ca 40 m.ö.h. längs Reträttvägen i norr, till ca 65 m.ö.h..

Biologi

I naturreservatet Reträtten finns en mångfald av olikartade miljöer på liten yta. I sydost finns äldre barrdominerade skogar, mellan bebyggelse och elljusspår. Förkastningsbranten i norr präglas av en stor variation bland trädslagen, med ett relativt stort inslag av asp, björk, ek och andra ädla lövträd. Den nordöstra delen av sluttningen är ett glest bestånd med rikligt med hassel i buskskiktet. I övrigt finns lövrika blandskogar med framför allt björk, asp, ek, tall och gran. Lövskogarna i Reträtten knyter an till stråket med lövrika skogar längs förkastningen västerut (Sommarro) och österut (Markaskogen och Hjälmarsbergsskogen). Mängder av kulturlämningar som tomtrester, odlingsrösen och stengärdesgårdar berättar om ett äldre kulturlandskap och levnadssätt. I några små ytor finns rester av en hävdgynnad flora i fältskiktet.

Bland de intressanta och värdefulla arter som har hittats i naturreservatet Reträtten kan nämnas trolldruva, brudborste, rödblära, stinksyska, vintergröna, stor ormröt och skogslind.

2.3 Historisk och nuvarande markanvändning

Förkastningsbrantsområdet norr om Glomman mellan Adolfsberg och Norrköpingsvägen var en del av den södra kungsladugårdens utmark.

Kungsladugårdsbyggnaderna låg ungefär där nuvarande Gustavsviks camping ligger. I mitten av 1600-talet delade drottning Kristina ut nyttjanderätten över området till Örebro stad och marken brukades därefter av stadens invånare. Hundra år senare hade antalet brukare blivit så många och trycket på marken så stort att staden beslutade dela upp marken i sjättedelar och dela ut dessa till invånarna efter gårdarnas storlek. 1768 delades ängarna på södra ladugårdsängen och 1774 betesmarken och utmarken i södra ladugårdsskogen upp. Efter huvudindelningarna växte efter hand stenmurar upp för att markera gränser och skilja betesdjur åt. De första fast boende i området skrevs in i kyrkböckerna 1775 och då började åkermark brytas i området.

1952 upphörde sjättedelsjordarna och nyttjanderätten återgick till staden. Med undantag för en del tomtmarker är marken fortfarande i kommunal ägo. Området har på senare år skötts av Örebro kommun som friluftsområde och produktionsskog.

2.4 Bevarandevärden för friluftslivet

Naturreservatet Reträtten ligger nära Brickebacken, Adolfsberg, Sörbyängen och Ladugårdsängen, och är redan idag ett populärt ströv- och rekreationsområde för allmänheten. Reträtten ligger också relativt nära Örebro stad. Området är lättillgängligt och genom området löper ett flertal vandringsleder och stigar. Här finns också ett elljusspår. I östra delen av området finns vindskydd och grillplats.

2.5 Pedagogiska bevarandevärden

Naturreservatet kan med fördel användas av skolor och förskolor i omgivningarna, i undervisning, för lek och på raster.

2.6 Litteratur

- Ekholm-Pehrson, E., Pettersson, Å. och Hallin, G. (1984). *Naturvårdsöversikt Örebro län*. Naturvårdsenheten, Länsstyrelsen i Örebro län.
- Gärdenfors, U. (red.) (2005). *Rödlistade arter i Sverige 2005*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Löfgren, L. 1995 (ms). *Örebros kommunägda skogar. Naturinventering – skötselråd*. Örebro kommun.
- Sandström, U. (red.) (2006). *Program för Örebro grönstruktur. Örebro med närmaste omgivning*. Örebro kommun.
- Stadsbyggnadskontoret (1999). *Förslag till skötselplan för Sommarroskogen*. Stadsbyggnadskontoret, Örebro kommun.

PLANDEL

3. Allmän målsättning

Målsättningen med naturreservatet är att behålla ett värdefullt naturområde med höga värden för friluftslivet. Såväl natur- som kultur- och friluftsvärden ska vårdas och utvecklas för att långsiktigt säkerställas. I naturreservatet ska det finnas en omväxlande natur med barrskogar, ädellövrika lövskogar och kulturmarker. En stor del av skogen kommer att få en naturskogslik prägel. Viktiga strukturer för den biologiska mångfalden, såsom död ved, gamla träd och lövträd, ska öka i mängd. Stigar, vandringsleder, grillplatser och andra friluftsanordningar ska underhållas för att även i fortsättningen göra området lättillgängligt.

4. Skötselområden med mål och åtgärder

Reservatet har indelats i fem skötselområden:

1. Lövskog
2. Lövdominerad blandskog
3. Barrdominerad blandskog
4. Tomtrester och glänta
5. Serviceanordningar för besökare

Skötselområde 1: Lövskog

Beskrivning

Varierad lövskog till stor del i nordsluttande förkastningsbrant. Dominerande trädslag är björk och asp, med litet inslag av tall och gran. I rikare delar, t.ex. i förkastningsbranten och runt gamla tomtrester finns ett stort inslag av ädellövträd såsom hassel, lönn, ask och lind. I torrare och fattigare delar finns ett stort inslag av ek. Här finns också en del tall. Andra vanliga trädslag är klibbal, sälg och rönn. Beståndsåldern varierar mellan ungefär 40 och 100 år. Ett område längst i nordost har på senare år gallrats och skötts för att skapa en gles skog med hasselrosetter och för att gynna utvecklingen av stora lövträd. Vårfloran med blåsippor och vitsippor är ställvis mycket rik.

Mål

Lövskog med en stor blandning av trädslag och med ett stort inslag av ek och andra ädellövträd. I skogarna ska det finnas en varierad åldersstruktur och ett stort inslag av gamla träd. Det ska finnas äldre vidkroniga träd av grova dimensioner och god förekomst av hålträd. I förkastningsbranten ska uppkomsten av grova hasselbuketter gynnas. God förekomst av död ved i form av döda grenar, torrträd, lågor m.m. i olika nedbrytningsstadier och av olika trädslag är ett viktigt inslag. Om möjligt skapas goda förutsättningar för salamandrar och andra groddjur inom områdets mindre kärtpartier.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Andelen lövträd är minst 90 %, varav andelen ek och andra ädellövträd är minst 40 %.
- Det finns en kontinuerlig förnygring av ädellövträd och andra lövträd.
- Odlingsrösen, stenmurar och andra kulturlämningar är synliga och fria från igenväxning.
- Mängden död ved är minst 15 m³/ha.

Skötselåtgärder

- Till en början återkommande småskalig gallring för att gynna utvecklingen av grova och bredkroniga lövträd, samt möjliggöra utveckling av grova hasselbuketter.
- Gynna uppkomst av främst ek i talldominerade partier.
- Vid behov röjning/gallring av gran och tall.
- Gamla och grova träd av alla trädslag behålls och gynnas.

- Eventuell småskalig gallring eller andra åtgärder som syftar till att gynna den biologiska mångfalden i området, exempelvis salamandrar och andra groddjur.
- Eventuell småskalig röjning och gallring för att säkra estetiska värden och för att skogen ska kännas trygg att vistas i.
- Yngre träd och buskar som växer i stenmurar och andra kulturminnen röjs bort.
- Farliga träd fälls vid behov in mot skogen och får ligga kvar.
- I övrigt fri utveckling.

Skötselområde 2: Lövdominerad blandskog

Beskrivning

Lövdominerad blandskog med främst björk, asp, gran och tall. Här finns också en del ek, rönn och sälg. Kärrartade partier har inslag av klibbal. I vägskärringen intill vindskyddet finns ett nyligen avverkat bestånd med uppslag av främst björk och asp.

Mål

Lövdominerad blandskog med björk, asp, gran och tall. I skogen finns också inslag av rönn, sälg, klibbal, ek, lönn och andra ädellövträd. I skogarna ska det finnas en varierad åldersstruktur, ett stort inslag av gamla träd och god förekomst av hålträd. God förekomst av död ved i form av döda grenar, torrträd, lågor m.m. i olika nedbrytningsstadier och av olika trädslag är ett viktigt inslag. Kantzonen mot bebyggelsen vårdas med hänsyn till boende.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Andelen lövträd är minst 50 %, varav andelen ek och andra ädellövträd är minst 5 %.
- Det finns en kontinuerlig förnygring av ädellövträd och andra lövträd.
- Mängden död ved är minst 15 m³/ha.

Skötselåtgärder

- Vid behov röjning/gallring av gran och ungt löv för att gynna utvecklingen av grova träd.
- Gamla och grova träd av alla trädslag behålls och gynnas.
- Eventuell småskalig gallring eller andra åtgärder som syftar till att gynna den biologiska mångfalden i området.
- Eventuell småskalig röjning och gallring för att säkra estetiska värden och för att skogen ska kännas trygg att vistas i.
- Vid behov småskalig röjning och gallring i kantzonen mot bebyggelsen.
- Farliga träd fälls vid behov in mot skogen och får ligga kvar.
- I övrigt fri utveckling.

Skötselområde 3: Barrdominerad blandskog

Beskrivning

Äldre barrblandskog med gran, tall och visst inslag av björk, asp och andra lövträd. Delar av skogen är närmare 130 år gammal. Promenadspår, vindskydd och rastplats ger beståndet en friluftsprägel.

Mål

Gammal och varierad barrblandskog med rik tillgång på död ved och ett naturligt högt inslag av lövträd och gamla träd. Dominerande trädslag är gran, tall, björk och asp. Minimal skötsel ger en naturskogslik prägel. Kantzonen mot bebyggelsen vårdas med hänsyn till boende.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Andelen lövträd är mellan 10 och 20 %.
- Mängden död ved är minst 20 m³/ha.

Skötselåtgärder

- Vid behov gallring/röjning av framför allt gran för att öka andelen löv och gynna äldre och grövre träd av alla trädslag.
- Eventuell småskalig gallring eller andra åtgärder som syftar till att skapa förnygring av tall och gynna den biologiska mångfalden i området.
- Eventuell småskalig röjning och gallring för att säkra estetiska värden och för att skogen ska kännas trygg att vistas i.
- Vid behov småskalig röjning och gallring i kantzonen mot bebyggelsen.
- Farliga träd fälls vid behov in mot skogen och får ligga kvar.
- I övrigt fri utveckling.

Skötselområde 4: Tomtrester och glänta

Beskrivning

Två ödetomter och en mindre glänta längs elljusspåret. På ödetomterna finns rester av trädgårdsflora, med arter som t.ex. vintergröna, krollilja och praktlysing. Här finns gamla och grova träd av alm, lind, lönn, hästkastanj, ek, bok och sälg. Bland buskarna finns bl.a. syrén, olvon och fågelbär. Större delen av områdena hålls idag öppna genom regelbunden röjning.

Mål

Gamla och grova lövträd vårdas, tillsammans med bärande buskar och trädgårdsflorarester. Enstaka yngre lövträd får chansen att bli gamla och vidkroniga. De öppna ytorna är omgivna av bryn. Områdena blir öppna gläntor i skogen, som passar bra som utflyktsmål och lektytor. En rik flora i fältskiktet gynnas genom röjning, bete eller slätter.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Krontäckningen av träd och buskar är mellan 15 och 25 %.
- Gamla och vidkroniga träd som vuxit upp i öppna solbelysta lägen, växer fria från konkurrerande träd.
- Det finns en kontinuerlig förnygring av ädellövträd och andra lövträd, som får möjlighet att växa upp till vidkroniga träd.
- Vedartad igenväxningsvegetation förekommer inte. (Med ”vedartad igenväxningsvegetation” menas buskar och träd som har kunnat etablera sig på grund av att hävden har varit för svag.)
- Död ved i form av döende träd och torrakor finns. Grova delar från vindfällan finns kvar på platser där de inte försvårar skötseln.

- Odlingssäden, stenmurar och andra kulturlämningar är synliga och fria från igenväxning.

Skötselåtgärder

- Kontinuerlig gallring och röjning för att bevara och gynna gamla och vidkroniga lövträd.
- Buskar och sly av igenväxningskaraktär röjs bort. Blommande och bärande buskar som oxel, hagtorn och enstaka större rosbuskar sparas.
- Enstaka unga individer av främst ask, alm, lönn, ek, bok, lind och asp sparas kontinuerligt och tillåts växa upp.
- Årlig röjning, bete eller eventuell slåtter. Avslaget hö, grenar och ris transporteras bort.
- Yngre träd och buskar som växer i stenmurar, rösen och andra kulturlämningar röjs bort.
- Eventuell småskalig gallring eller andra åtgärder som syftar till att gynna den biologiska mångfalden i området.
- Farliga träd och grenar tas vid behov bort och får ligga kvar på platser där de inte försvårar skötseln.

Skötselområde 5: Serviceanordningar för besökare

Beskrivning

Genom området löper ett nedlagt elljusspår och ett flertal stigar. I östra delen finns ett vindskydd med grillplats. Utöver det finns två iordningställda grillplaster. Flera ingångar till området finns från alla väderstreck. Inga särskilda anordningar finns ännu för naturreservatet.

Mål

Motionsslinga, övriga stigar och rastplatser som är angivna på kartan i bilaga 2 ska utvecklas och underhållas. Besökare ska kunna orientera sig i och hämta kunskap om reservatet på plats, samt med hjälp av enklare informationsmaterial på kommunens hemsida på internet. På informationsskyltar vid större ingångar ska det finnas information om naturreservatets naturvärden, kulturvärden och historik. På skyltarna ska det också finnas en karta.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Minst två informationstavlor i gott skick finns.
- Väl markerade stigar enligt bifogad karta underhålls.
- Minst en rastplats i gott skick finns.
- Det finns information om naturreservatet på Örebro kommuns hemsida.

Skötselåtgärder

- Informationstavlor med kartor tas fram och sätts upp.
- Informationsmaterial för Örebro kommuns hemsida tas fram och publiceras.
- Röjning och säkring av de stigar, motionsspår och rastplatser som är angivna på kartan i skötselplanen.
- Farliga träd fälls vid behov in mot skogen och får ligga kvar.
- Årlig tillsyn av stigar, motionsspår, rastplatser och informationstavlor.

5. Övrigt

Jakt

Jakt får endast bedrivas i form av skyddsjakt.

Förvaltning

Reservatsförvaltare är Örebro kommun.

Reservatsgränsmarkeringar

Reservatets gränsmarkeringar ska underhållas i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

6. Uppföljning

Uppföljning av skötselåtgärder

Örebro kommun ansvarar för att uppföljning av syften och bevarandemål sker i samband med revidering av skötselplanen. Skötselplanen skall revideras inom fem år efter beslut, därefter var tionde år. Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder görs snarast möjligt efter att arbeten har genomförts.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	När	Prioritet	Finansiering
Markering av ledssystem	Hela reservatet	Senast 2012	2	Reservatsanslag
Ny informationstavla	5	Senast 2012	1	Reservatsanslag
Tillsyn och underhåll av stigar, info.tavlor, grillplatser och övriga serviceanordningar.	5	Årligen	1	Reservatsanslag
Röjning, bete och/eller slåtter	4	Årligen	1	Reservatsanslag
Röjning av kulturlämningar	Hela reservatet	Årligen	1	Reservatsanslag
Gallring/röjning av gran och tall	Hela reservatet	Efter behov	2	Reservatsanslag
Gallring för att gynna uppkomsten av hasselbuketter, grova och bredkroniga lövträd	Hela reservatet	Efter behov	2	Reservatsanslag

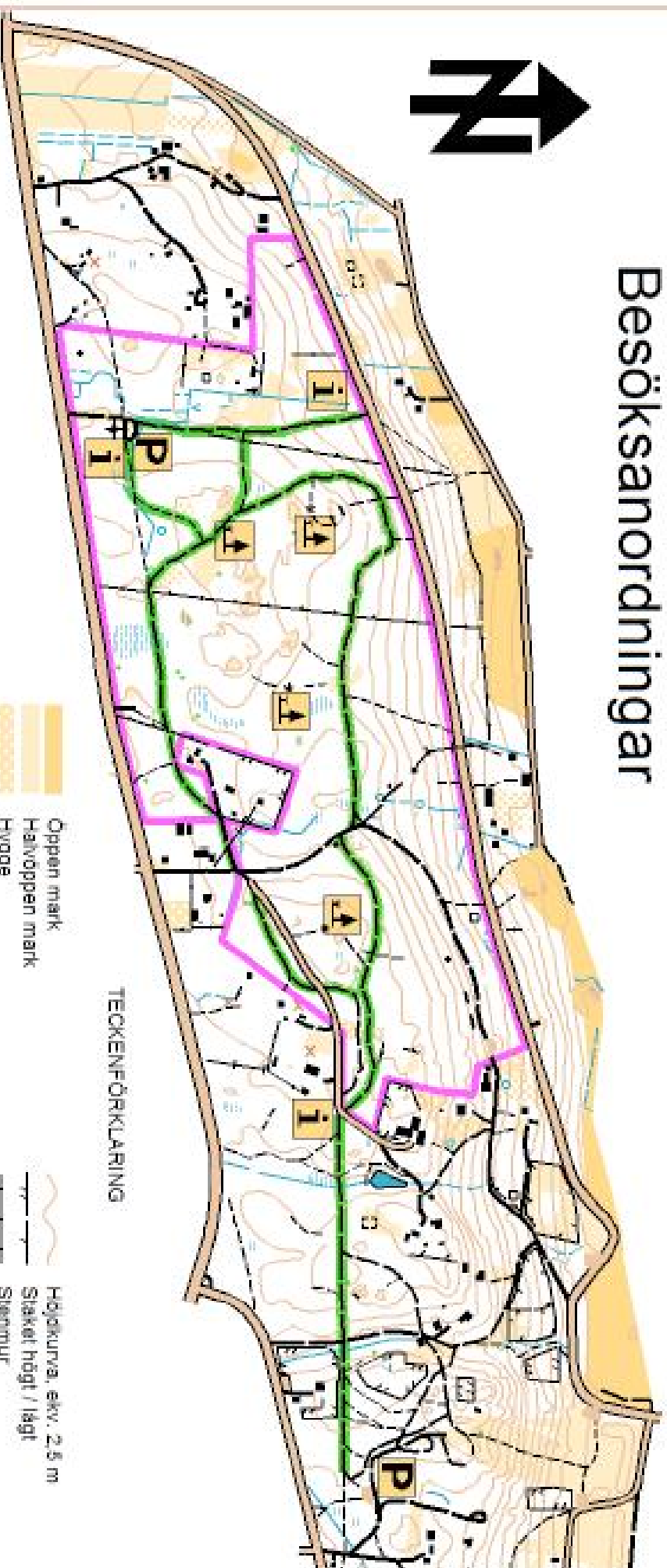
Bilagor:

Bilaga 1 Karta med besöksanordningar

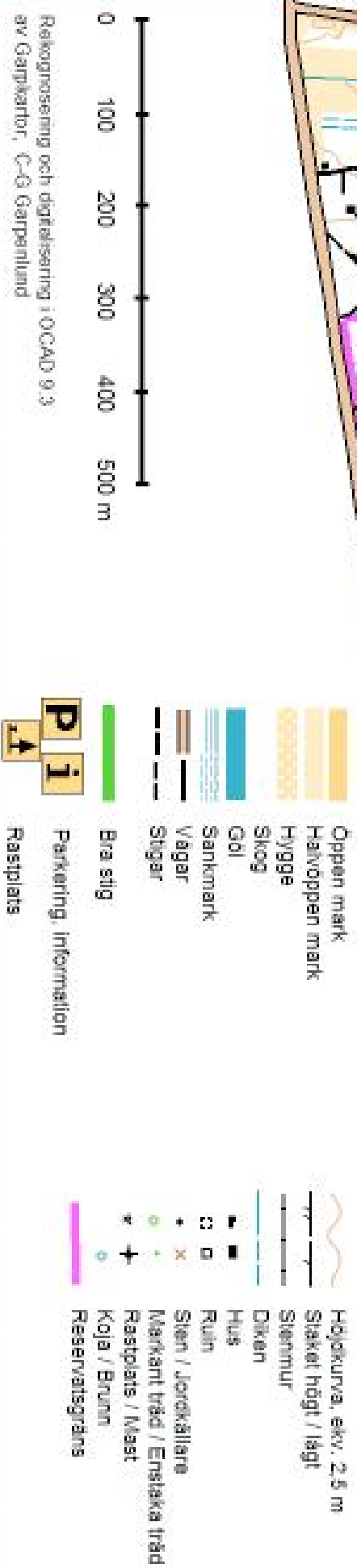
Bilaga 2 Karta med skötselområden

Naturreservatet Reträtten

Besöksanordningar

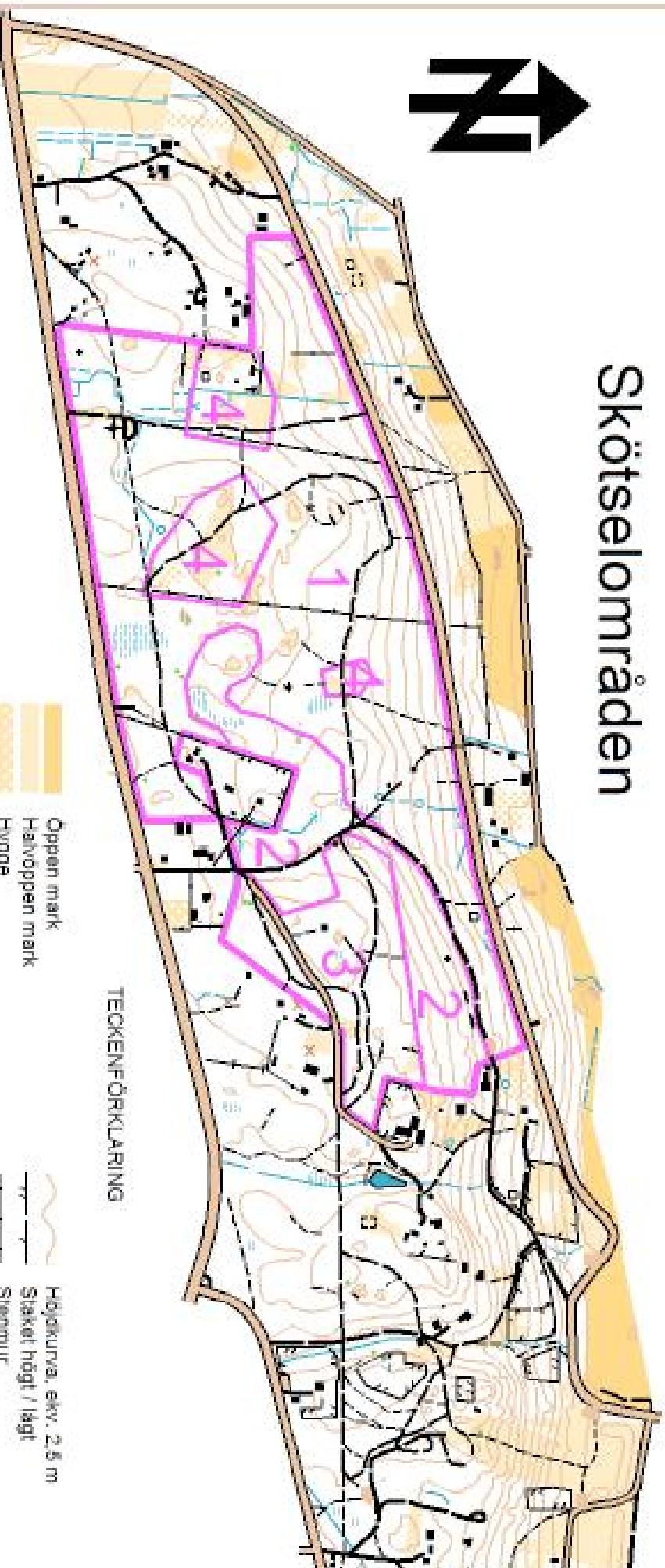
TECKENFÖRKLARING

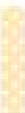

Rekognosering och digitalisering i OCAO 9.3
av Garpkantor, C-Ö Garpenlund

Naturreservatet Reträtten

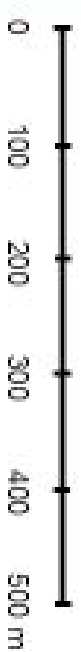
Skötselområden

TECKENFÖRKLARING

- Öppen mark
- Halvöppen mark
- Hygge
- Skog
- Göl
- Sannmark
- Vågar
- Stigar

- Höjdkurva, ekv. 2,5 m
- Staket högt / lågt
- Stenmur
- Diken
- Hus
- Ruin
- Sten / Jordskällare
- Märkant träd / Ensläta träd
- Rastplats / Mast
- Kola / Brunn
- Reservatsgräns
- Skötselgräns
- Skötselområde

Rekognosering och digitalisering i OCAO 9.3
av Garpkantor, C-Ö Garpenlund